

การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียน

สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาว เกสร สิงห์ชนะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-970-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019313 i17357226

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF IMPLEMENTATION OF THE ELEMENTARY
SCHOOL CURRICULUM B.E.2521 (REVISED EDITION B.E.2533)
OF CHARACTER DEVELOPMENT AREA FOR PRATHOM SUKSA
ONE AND TWO IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Miss Kasorn Singtana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-970-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มสร้างเสริม

ลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวเกสร สิงห์ชนะ

ภาควิชา

ประถมศึกษา

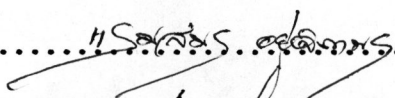
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ วารี ภิระจิตร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธรรมสมร อัฐสุภาพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วารี ภิระจิตร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ปานตา ไข่เทียมวงศ์)

เกสร สิงห์ชนะ : การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE IMPLEMENTATION OF THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521 (REVISED EDITION B.E.2533) OF CHARACTER DEVELOPMENT AREA FOR PRATHOM SUKSA ONE AND TWO IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ วารี ธีระจิตร, 378 หน้า ISBN 974-582-970-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านแปลงหลักสูตรสู่การสอน การจัดปัจจัยสภาพและ แวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

ด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ได้เตรียมการก่อนการใช้ หลักสูตร โดยส่งครูเข้าอบรมและจัดทำแผนการสอนล่วงหน้า ผู้บริหารโรงเรียนประสบปัญหาปานกลาง ในการดำเนินโครงการพัฒนาการใช้หลักสูตร ส่วนครูผู้สอนประสบปัญหาปานกลาง ในการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและการเตรียมการจัดทำเครื่องมือวัดจุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดครูเข้าสอนตามคุณ พินิจของตนเองและได้เตรียมเอกสารและสื่อประกอบการสอน ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรโดยให้จัดนิทรรศการแสดงผลงานและประกวดความสามารถของนักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนประสบปัญหาปานกลางในการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้ ส่วนครูผู้สอนประสบปัญหา ปานกลาง ในการได้รับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์การสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการวางแผนงานตลอดปี ส่งเสริมและ สนับสนุนในการเตรียมการสอน ให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดกิจกรรมและจัดวัสดุ อุปกรณ์ไว้สำหรับ ผลิตสื่อ ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลในระดับกลุ่มโรงเรียน ครูส่วนใหญ่ได้ เตรียมการสอนและจัดทำเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ขึ้นเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลมากที่สุดคือ แบบทดสอบ การสอนซ่อมเสริมได้ สอนเสริมนักเรียนที่มีทักษะพิเศษมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนและครู มีปัญหาสอดคล้องกันในระดับปานกลางในเรื่องการจัดหาสื่อและอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอกับจำนวน นักเรียน และการวัดและประเมินผล

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา ประถมศึกษา
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติต *Amid*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *วารี ธีระจิตร*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

C340562 : MAJOR ELEMENTARY EDUCATION

KEY WORD: STATE AND PROBLEMS/IMPLEMENTATION/CHARACTER DEVELOPMENT AREA

KASORN SINGTANA : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE IMPLEMENTATION OF THE ELEMENTARY SCHOOL CURRICULUM B.E. 2521 (REVISED EDITION B.E.2533) OF CHARACTER DEVELOPMENT AREA FOR PRATHOM SUKSA ONE AND TWO IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. VAREE THIRACHITRA. 378 pp. ISBN 974-582-970-6

The purposes of this study were to find out the state and problems of the Elementary School Curriculum B.E. 2521 (Revised Edition B.E. 2533) implementation which related to Character Development Area for Prathom Suksa one and two in school under the jurisdiction to Bangkok Metropolitan Administration regarding to curriculum management, managing the environment factors for curriculum implementation and the instructional organization.

The findings were as follow :

Regarding to the curriculum management, most of the administrators prepared the curriculum before using by giving inservice training. The problem of the school administrators at the moderate level was curriculum development project management, while those of the teachers at the same level were curriculum development planning, preparation of measurement and evaluation instruments for learning objectives.

In managing the environment factors for curriculum implementation, most of the administrators assigned the teacher to classes on their decision-making basis. They prepared teaching aids and subject materials as well as supported the teachers' extra-curriculum activities, students' exhibitions, and students' ability contests. The study also revealed that the school administrators' problem in inviting experts was at the moderate level, while the teachers, problem was the receiving of teaching materials.

Regarding to the instructional organization, most of the administrators had all-year planning in facilitating the teachers' teaching preparation. They gave consultance and advices concerning school activities and helped provide instructional media and production. They allowed the teachers to take part in measurement and evaluation instruments construction at the school cluster level. The majority of teachers prepared the instruction and constructed measurement and evaluation instruments by themselves. Achievement tests were found the most popular. Remedial instruction was often provided for the gifted or special students. Both administrators and teachers had concurring problems in providing adequate instructional media and materials for their students, measurement and evaluation.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา

สาขาวิชา..... ประถมศึกษา

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากท่าน รองศาสตราจารย์ วารี ภิระจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อยู่สถาพร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ปานตา ใช้เทียมวงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ปรีชา นิพนธ์พิทสา ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และอาจารย์ ดร.ธีระพงษ์ ศรีโพธิ์ ศึกษาานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอกำแพงแสน ที่กรุณาให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจแก้ไข แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ที่เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้มอบทุน จำนวน 4,100 บาท สนับสนุนงานวิจัย ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ๆ ท่านไว้ ณ โอกาสนี้

เกสร สิงห์ชนะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
	ขอบเขตของการวิจัย.....	11
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	12
	คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	14
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	15
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
	บทนำ.....	17
	ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร.....	18
	องค์ประกอบของหลักสูตร.....	19
	หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)....	20
	การนำหลักสูตรไปใช้ และบทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง.....	25
	หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.....	28
	ปัญหาของการใช้หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย.....	59
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 73
	การศึกษาและรวบรวมข้อมูล..... 73
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 73
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 76
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ..... 77
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 81
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 82
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 84
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 86
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 210
	รายการอ้างอิง..... 235
	ภาคผนวก..... 247
	ประวัติผู้เขียน..... 378

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามสถานภาพ.....	88
2	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการแปลงหลักสูตร สู่การสอน.....	92
3	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อม เพื่อการใช้หลักสูตร.....	96
4	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมสนับสนุนด้านการ จัดการเรียนการสอน.....	106
5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	114
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการใช้หลักสูตรของ ผู้บริหารโรงเรียนในด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน.....	116
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการใช้หลักสูตรของ ผู้บริหารโรงเรียนในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร.....	118
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการใช้หลักสูตรของ ผู้บริหารโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน.....	122
9	แสดงข้อเสนอนะและแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมของผู้บริหารโรงเรียน.....	125
10	จำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 และ 2.....	126
11	จำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 และ 2 ในด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน.....	130
12	จำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 1 และ 2 ในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร.....	134

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13	จำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในด้านการจัดการเรียนการสอน..... 144
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในด้านการจัดการเรียนการสอน..... 157
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน..... 161
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร..... 163
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาของครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในด้านการจัดการเรียนการสอน.... 166
18	ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขเพิ่มเติมของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2..... 170
19	จำนวนและร้อยละ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน..... 171
20	จำนวนและร้อยละ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร.... 174
21	จำนวนและร้อยละ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรที่ได้จากการสัมภาษณ์ของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน..... 180
22	จำนวนและร้อยละ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรที่ได้จากการสัมภาษณ์ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน.. 185

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	จำนวนและร้อยละ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรที่ได้จากการสัมภาษณ์ ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อม เพื่อการใช้หลักสูตร.....	188
24	จำนวนและร้อยละ สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรที่ได้จากการสัมภาษณ์ ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในด้านการจัดการเรียนการสอน...	194
25	จำนวนและร้อยละจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอน ของครูผู้สอน กลุ่มเสริมสร้างลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 2.....	203
26	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม สภาพการปฏิบัติของ ผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนในการจัดการเรียน การสอน.....	251
27	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตรของ ผู้บริหารโรงเรียนในด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน.....	252
28	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตรของ ผู้บริหารโรงเรียนในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อการใช้หลักสูตร.....	253
29	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตรของ ผู้บริหารโรงเรียนในด้านการจัดการเรียนการสอน.....	254
30	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม สภาพการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนการสอนของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านการเรียนการสอน.....	255
31	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตร ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน.....	256
32	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตร ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อม เพื่อการใช้หลักสูตร.....	257

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
33	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตร ของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านการจัดการเรียนการสอน.....
34	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม สภาพการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนการสอนของครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในด้านการเรียนการสอน.....
35	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตร ของครูผู้สอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในด้านการแปลงหลักสูตรสู่การสอน.....
36	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตร ของครูผู้สอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในด้านการจัดปัจจัยสภาพแวดล้อมเพื่อ การใช้หลักสูตร.....
37	แสดงการหาค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถาม ปัญหาการใช้หลักสูตร ของครูผู้สอน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในด้านการจัดการเรียนการสอน.....